

Motion till riksdagen 2018/19:2605

av Magnus Oscarsson m.fl. (KD)

Hållbart fiske

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att de för fisken viktigaste lekområdena ska stängas för fiske under hela lekperioderna och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att intensifiera regelförenklaringsarbetet inom fiskerinäringen och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att möjligheten bör utredas att bilda fiskevårdsområden i sådana vatten där fritt handredskapsfiske nu råder, i syfte att utveckla fisketurism och annat småskaligt fiskeföretagande, och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ett tillfälligt stopp för trålfiske efter torsk i Östersjön och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheten att överföra ålfisketillstånd mellan generationer och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör motarbeta EU-kommissionens förslag om ett totalt ålfiskestopp i Östersjön och tillkännager detta för regeringen.
7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om utökad jakt på skarv och säl och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Regeringen har tagit fram en maritim strategi. I samband med denna har Jordbruksverket tillsammans med Havs- och vattenmyndigheten och näringslivet tagit fram en strategi för yrkesfisket som presenterades i april 2016. Utgångspunkten för strategin uppges vara att fisket ska vara ekologiskt, socialt och ekonomiskt långsiktigt hållbart.

Kristdemokraterna är pådrivande för en hållbar fiskeripolitik. Syftet är att havets resurser ska förvaltas långsiktigt och att människan ska kunna bedriva ett hållbart fiske som minimerar den negativa påverkan på havsmiljön. Samtidigt ska yrkesfiskares,

fritidsfiskares och kustbefolkningens intressen beaktas. Kristdemokraterna vill ha levande skärgårdar med plats för boende, näringsidkande och turism. Fisk ska i första hand fångas för att tjäna som människoföda. Fisket ska vara långsiktigt hållbart och havsmiljön ska bevaras. Ett för stort fiskeuttag gynnar ingen, utan resulterar långsiktigt i att såväl fisken som fisket dör ut. Fiskeripolitiken hänger nära samman med havsmiljöpolitiken. Haven utgör känsliga ekosystem, där de olika arterna har viktiga roller. Om en art försvinner eller minskar kraftigt rubbas balansen i havens känsliga ekosystem.

På senare år har det skett en positiv utveckling av bestånden för de flesta arter. Samtidigt finns fortfarande problem för en del arter, exempelvis Östersjötorsken. Arbetet inom EU, där fiskeripolitiken i första hand utformas, behöver därför fortsätta med ett helhetsfokus på havet och fisket.

Hänsyn till känsliga områden

Genom att freda de viktigaste lekområdena gynnas yrkesfisket på sikt genom att fiskbestånden återhämtar sig snabbare. Undersökningar från USA indikerar att reservat där allt fiske är förbjudet fungerar som områden där fiskbestånden kan återhämta sig ostört, vilket senare bidrar till större fångster utanför de skyddade områdena. Studierna indikerar också att flera små reservat kan vara mycket effektiva. De för fisken viktigaste lekområdena bör därför stängas för allt fiske under hela lekperioderna. Det är viktigt att sådana reservat inrättas i samråd med fiskerinäringen och andra intressenter.

Regelförenklingar inom fiskenäringen

Den svenska fiskerinäringen lyder inte endast under ett regelverk, den lyder under många olika och ibland motstridiga regler. Ett synnerligen detaljerat regelverk på EU-nivå reglerar snart sagt det mesta av fiskeripolitiken. Härtill kommer nationell lagstiftning samt sist men inte minst ett antal myndigheters föreskrifter. Regelmassan upplevs som synnerligen tyngande av näringen. Bland de mer svårmotiverade reglerna är att fiskaren måste gissa fångstens storlek inom en marginal på tio procent innan den har vägts, annars straffas fiskaren.

På jordbruksområdet hände mycket positivt under alliansregeringen när det gällde regelförenkling. Fiskerinäringen har dock inte upplevt att detta har skett på liknande sätt för fisket, varken på nationell nivå eller inom EU. Arbetet med regelförenklingar måste intensifieras även för fiskenäringen. Ett viktigt steg vore att, mot bakgrund av den reformerade EU-politiken, se över de svenska nationella regler som detaljreglerar fisket.

Fisketurism

Kommersiell fiskeriverksamhet med stöd av allemansrätten har blivit ett vanligare fenomen i områden med fritt handredskapsfiske. Detta skapar konflikter med enskilda vattenägare och minskar incitamenten för fiskevårdsåtgärder. Möjligheterna bör därför utredas att, i syfte att utveckla fisketurism och annat småskaligt fiskeföretagande, bilda fiskevårdsområden i sådana vatten där fritt handredskapsfiske nu råder.

Torskfisket i Östersjön

Kristdemokraterna anser att beslut om fiskekvoter ska grundas på vetenskapliga rekommendationer. Vid osäkerhet ska försiktighetsprincipen råda. Vi väntar inom kort rekommendationer från Internationella havsforskningsrådet (Ices) angående Östersjön. Torsken i Östersjön är i nuläget starkt hotad och det behövs troligtvis ett tillfälligt stopp för trålfiske efter torsk i Östersjön. Yrkesfisket i skärgården hotas idag av brist på torsk och av en stor sälpopulation. Torskbeståndet riskerar att kollapsa vilken dag som helst. Utvecklingen av mer selektiva fångstredskap behöver fortsätta, samtidigt som predationen från säl måste minska.

Ålfisket

Sedan 1980-talet har ålfångsterna i Sverige sjunkit kraftigt. Flera faktorer samverkar sannolikt till denna utveckling, däribland turbiner i vattenkraftverk, miljögifter, klimatförändringar, ökad predation från skarv och säl samt fiske i de länder som ålen passerar på sin vandring till svenska vatten. Sedan 1 maj 2007 råder generellt förbud att fiska ål. Endast den som har särskilt tillstånd från Havs- och vattenmyndigheten får fiska ål. För att få tillstånd att fiska ål måste man tidigare ha haft sådant tillstånd. Vissa sötvatten i Sverige är undantagna från förbudet och där är det alltså möjligt för fritidsfiskare att fiska ål. Till följd av de strängare reglerna har antalet ålfiskare halverats sedan 2006. Även fångstmängderna har halverats under samma tid.

I och med att endast den som redan har tillstånd kan få tillstånd blir konsekvensen att ålfiske som näringsutövning gradvis fasas ut i Sverige. Därigenom försvinner samtidigt den unika kultur och den yrkeskunskap som finns bevarad i ålfisket. De sociala effekterna blir påtagligt negativa, i synnerhet i de delar av landet där ålfisket är en viktig del i kulturen. I dag finns endast omkring 170 ålfiskare med tillstånd. Endast den som nyttjat sitt tillstånd föregående år får det förnyat.

Ålfisket är en känslig balansgång mellan att bevara både ålen, ålfisket och den kultur och kunskapstradition som är förknippad med dessa. Mängden legalt fångad ål har sjunkit till en låg nivå och målet i nuvarande förvaltningsplan om att reducera fiskets fångst konstateras vara uppnått. Den starkt restriktiva fiskeripolicyn för ål måste fortsätta under tämligen lång tid. Mot bakgrund av ovanstående är det motiverat att öppna upp för möjligheten att överföra ålfisketillstånd mellan generationer.

En konsekvens av Kristdemokraternas uppfattning blir att vi också tillbakavisar EU-kommissionens förslag om ett totalt ålfiskestopp i Östersjön. Sveriges regering bör motsätta sig förslaget.

Eftersom vattenkraftverk är den största orsaken till åldöd behöver arbetet intensifieras med att minska dödligheten vid passage av vattenkraftverk. Jakten på de betydande ålpredatorerna skarv och säl bör utökas.

Magnus Oscarsson (KD)

Camilla Brodin (KD)

Sofia Damm (KD)

Hampus Hagman (KD)

Kjell-Arne Ottosson (KD)

Christian Carlsson (KD)

Jakob Forssmed (KD)

Magnus Jacobsson (KD)

Larry Söder (KD)